

Polen följer i svenska spår

JAN GILLBERG

Det polska parlamentsvalet i höstas resulterade i en närmast jordskredsartad förskjutning från vänster till höger. **Lag och rättvisa** – det ledande högerpartiet – fick 235 mandat innebärande en ökning med 101 mandat.

Valet har kritiserats i svenska medier. Inte för att det skulle ha förekommit valfusk utan för att det polska folket röstade fram en EU-kritisk högerregering.

Kritiken från de svenska medierna har ökat ytterligare efter att den nyttillsatta regeringen antagit medielagar, som gör det möjligt för regeringen att tillsätta och avsätta de statliga mediernas chefer. Dessa lagar har gett upphov till omfattande demonstrationer, vilka fått stort utrymme i SVT:s nyhetssändningar. Det är dock inte bekant att införandet av dessa lagar – i varje fall inte hittills – kommit till någon mer omfattande tillämpning liknande den, då **Gramscivänstern** på 1960-talet tog över inte bara de statliga etermedierna i Sverige, utan även genom infiltration de stora privata mediehusen. Ett övertagande som denna vänster lyckades att varaktigt befästa med långtgående återverkningar på opinionsbildningen.

Om något liknande vad gäller omfattning hade skett i Polen, skulle det ha fått stor uppmärksamhet i våra svenska av

mediavänstern, alltjämt i det stora hela, kontrollerade medierna. Några listor liknande DSM:s listor över Gramscivänstern har varken **DN** eller **Aftonbladet** kunnat publicera.

Att det i Sverige på politiskt strategiskt viktiga poster inom media alltjämt tillsätts personer, vars vänsterorientering gäller som avgörande merit, är ingenting som väcker debatt annat än i alternativa medier. Så skedde heller inte när Aftonbladets chefredaktör **Jan Helin** (1) plötsligt från den ena dagen till den andra tillsattes som programledare på SVT med samhällsbevakningen som revir.

Den nya polska majoritetsregeringen har också fått utstå kritik – inte bara i Sverige och i svenska medier, utan lite runtom bland EU-länderna – för att ha försvagat den polska författningsdomstens ställning.

Kritiken har också gällt den nya polska regeringens ifrågasättande av EU:s utveckling till **Europeisk Centralmakt** – något som **Jean Monnet** aldrig tänkte sig – på bekostnad av de olika medlemsländernas utrymme för eget nationellt maktutövande.

Ytterst tycks dock kritiken gälla utgången av det polska valet. Det polska folket röstade helt enkelt fel. Det kan också konstateras att när den föregående vänsterregeringen såg till att medierna

hade ett vänsterstyre, som de visste att utnyttja, var det inte något som gav upphov till kritik i våra svenska vänsterstyrda medier.

Man kan här se ett växande problem. Det är inte bara det polska folket som obstruerar mot den av vänstermedier understödda Europeiska Centralmakten. Med de problem som inte minst den av **Angela Merkel** och det svenska politiska etablissemangen anförda invandringpolitiken skapat, växer en våg av nationellt ansvarstagande fram runtom i Europa. Vi kan räkna med att fler folk i Europa kommer att rösta fel. Hur EU på några års sikt kommer att kunna hålla samman är något som alltfler frågar sig.

Vad som gör kritiken mot – som det heter i svenska medier – den ”ärkekonservativa” polska regeringen lite extra pikant är, att det kritiken skjutit in sig på i hög grad skulle – med omvända politiska förtecken – kunna gälla Sverige.

Särskilt pikant blir det när kritiken gäller de nya polska medielagarna. I Sverige är det inte bara de statliga etermedierna som under decennier varit underkastade politisk styrning. Det gäller – för att uttrycka det klart och tydligt – hela den opinionsbildande mediasektorn.

Således gäller det också kulturtidskrifter. Hela upplägget med **Statens Kulturråd**

är hämtat från **DDR**. Genom av rådet lämnad statlig finansiering har utgivningen av en lång rad vänstertidskrifter möjliggjorts. Rådet leds av en generaldirektör. I dag heter han **Staffan Forssell** (08-519 64 00). Tidigare generaldirektör för Riksställningar – en annan DDR-inspirerad institution.

Vilka tidskrifter som tilldelas statligt finansieringsstöd – nu senast på sammanlagt 20 000 000 kronor – avgörs av en ”referensgrupp”. I år:

Henrik Berggren
Madeleine Bergmark
Linda Fagerström
Rasmus Fleischer
Magnus Halldin
Dan Jönsson
Malin Palmqvist

Gruppen beviljade i år underrättelseorganet **Expo** ett finansieringsstöd uppgående till 475 000 kronor. DSM fick liksom alla tidigare år avslag på sin ansökan. Detta utan motivering. Beslut om avslag motiveras aldrig – har aldrig gjorts. Det ges därför ingen möjlighet för den sökande att anpassa sig till de krav som kan tänkas föreligga.

En fråga som generaldirektören och referensgruppens ledamöter bör ställas är hur de tolkar innebörden av Europeiska konventionen om mänskliga rättigheter §10:

”Var och en har rätt till yttrandefrihet. Denna rätt innefattar åsiktsfrihet samt frihet att ta emot och sprida uppgifter och tankar utan offentlig myndighets inblandning och oberoende av territoriella gränser.”

Att genom Statens Kulturråd bevilja tidskrifter med viss åsiktsbildning statlig finansiering, men inte tidskrifter med annan åsiktsbildning, måste anses liktydigt med ”offentlig myndighets inblandning”. Detta har påtalats i DSM ett flertal gånger (3), något som dock bara besvarats med ”maktens tystnad”.

Och vad säger **PEN-klubben? Publicistklubben? Journalistförbundet? Pressombudsmannen?** Platt ingenting.

Men i Polen ger sig människorna i många tusental ut på gatorna och demonstrerar. Det gäller också förändringar i regelsystemet för landets författningsdomstol. I Sverige har vi inte ens en författningsdomstol (4). Vad vi i stället har är ett Lagråd, som visat sig vara tämligen så tandlöst. Det hindrar inte svenska medier från att högljutt kritisera den ”ärkekon-

servativa” polska majoritetsregeringens regelförändringar.

Vad man än kan säga om Polen och den av en majoritet framröstade regeringen är, att de förändringar som nu har skett, har skett öppet med möjlighet till öppen kritik. De ingrepp i den fria åsiktsbildningen, som skett i Sverige i många decennier och med mediernas medverkan, har skett mer eller mindre fördolt.

Detta säger en del om styrkan och vitaliteten - det vill säga brist på - i den svenska demokratin. I vilket annat land med anspråk på att gälla som en demokrati skulle något liknande **Decemberöverenskommelsen** kunnat ingås? I vilket annat land?

(1) Det är något lurtt med utnämningen av Jan Helin. Inte bara detta med hur han lämnade posten som chefredaktör på Aftonbladet ena dagen för att återfinnas som programledare på SVT nästa. En fråga som inställer sig är: Vad är hans lönevillkor som programledare på SVT? Som chefredaktör hade han – enligt sista tillgängliga uppgift – 7 497 600 kronor. Knappast en lön som SVT kunnat erbjuda honom. Har han månne gått ner några miljoner? Har han månne på något sätt kompensats för detta? Är det månne något ”intresse” som trätt in? Kan det i så fall handla om muta/bestickning?

(2) Ring gärna generaldirektören (08-519 64 00) och/eller en och annan i referensgruppen och efterhör skälet för att avslå DSM:s ansökan. Låt DSM gärna veta hur en sådan fråga besvaras.

(3) Se bland annat ”Brott mot Europakonventionen om mänskliga rättigheter” (DSM 2/2009) samt ”Jan Gillberg samtalar med Olof Palmes ’kulturminister’ Roland Pålsson. Samtalet ägde rum 1967 och publicerades i tidskriften ORIGO. Ett omtryck gjordes i DSM 2/2009.

(4) Som ung politiker – jag var tal- och motionsskriver då Jarl Hjalmarson var partiledare – stred jag tillsammans med bland andra Per Ahlmark för införande av en författningsdomstol. Det är nu rätt länge sedan och inget tyder på att Sverige kommer att få en sådan, för en rättsstat/demokrati, fundamental institution.

Mordet på det fria ordet

KJELL HÅKANSSON

Snart kommer – som I alla veten – Censurmyndigheten.
Kritisk litteratur,
bort från vår kultur;
böcker ska brinna,
idéer försvinna –
för att fullborda mordet,
på det fria ordet.

Snart kommer – som I alla veten –
Värdegrunds-Polisenheten.
Spioner ska hyras,
tankar ska styras,
samveten lättas
och hjärnor ska tvättas –
för att fullborda mordet,
på fria ordet.

Snart kommer – som I alla veten –
den stora Polispiheten.
Censur ska bejakas,
korridoren ska bevakas,
konsten kontrolleras
och dissidenter interneras –
för att fullborda mordet,
på det fria ordet.

Pressombudsmannen – som I alla veten –
är både korkad och sketen.
Läget är akut,
lögner kablas ut;
sanningen skall slaktas
och tryckfrihet föraktas.
Den nya pressetiken –
skall formars i Äppelviken.

Snart kommer – som I alla veten –
råa medeltidsprofeten;
på sin frukt skall han kännas,
när städer börjar brännas,
kulturarv demoleras
och människor torteras –
för att fullborda mordet,
på anhängare av
det fria ordet.